

Saksnr: 2018-12

Ref: FER 29-17K

Oslo, 27. september
2018

FAGETISK ANKESAK 2018-12: VEDTAKSPROTOKOLL

Ankeutvalget for fagetiske klagesaker har den 26.09.2018 sluttbehandlet ankesak 2018-12. Anken gjelder klagesak 29-17k, der klagerne klaget inn psykolog i brev mottatt 04.07.17. Saken ble behandlet av Fagetisk råd med kontradiksjon, og ble avsluttet i møte 23.04.2018 med følgende vedtak:

[5.1.1.3] Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort. Innklaget psykolog gis kollegial veiledning.

Klager har valgt å inngi anke på vedtaket i ankeskriv mottatt 19.07.18. Anken ble behandlet av Fagetisk råd i møte 27.08.18 hvor rådet besluttet å opprettholde sitt vedtak. Saken ble med dette oversendt Ankeutvalget 29.08.2018.

Problemstilling

Klagerne er foreldre til to barn som på klagetidspunktet var akutt plassert på barnevernsinstitusjon der innklaget psykolog var ansatt. Psykologens rolle var der å være veileder og rådgiver for saksbehandler og øvrig implisert personale ved institusjonen. Han var dessuten til stede sammen med familiekonsulenten under samvær mellom barna og familien.

Klagerne mente barna fungerte godt mens de bodde hjemme og at de etter akutt plasseringen viste uheldig utvikling. De hadde da bragt spørsmålet om tilbakeføring av barna inn for tingretten.

Innklagede ble, etter oppfordring fra Barnevernet, bedt av overordnede om å avgi uttalelse om saken. Uttalelsen ble avgitt som e-post, stilt til nærmeste overordnede. Psykologen ble innkalt som vitne ved rettsmøtet, og e-posten ble i den forbindelse distribuert til partene.

Klageren har i sine klage- og ankeskriv framholdt at psykologen har brutt de fagetiske prinsippene på flere punkter. Slik Ankeutvalget oppfatter det, er de sentrale klagemålene at psykologen har:

- Gått ut over sin rolle som veileder for familiekonsulenten og som observatør ved samvær mellom foreldrene og barna, og derved har opptrådt kritikkverdig og uryddig.
- Burde ha erklært seg inhabil i saken da barnevernsinstitusjonen hadde økonomisk interesse av at barna forble der.
- Har gjort vurderinger ut over det som er dekning for i egne observasjoner uten å vise til kildemateriale.
- Har utelukkende påpekt negative sider ved klagerne og utvist manglende respekt i omtale av dem.

Klagerne har registrert at Fagetisk råd har gitt dem medhold i at det foreligger brudd på de fagetiske prinsipper, men reagerer på at vedtaket kun innebærer den irettesettelsen og veiledningen som ligger i vedtaket.

Ankeutvalget har vurdert anken opp mot "*Etiske prinsipper for nordiske psykologer*". Etter utvalgets oppfatning er de aktuelle punkter disse:

- [II.1] *Respekt for personers rettigheter og verdighet*, underpunkt "Respekt"
- [II.2] *Kompetanse*, underpunkt "Metodebegrensninger", "Begrensninger i rammebetingelsene"
- [II.3] *Ansvar*, underpunkt "Ansvar" og "Unngåelse av misbruk/skade"
- [II.4] *Integritet*, underpunkt "Redelighet og tydelighet"

Saksbehandlingen i Ankeutvalget

Saken er behandlet av de faste medlemmene Rune Raudeberg, Ingolf Fosse, Gunnar Larsen og Helge Sølvsberg. Knut Dalen og Gry Stålsett var ikke tilstede i møtet.

Utvalget har gjennomgått de skriv og vedlegg som ble framlagt for Fagetisk råd, vedtaket derfra, og ankeskrivet med vedlegg. Saken er funnet tilstrekkelig opplyst, og ble dermed behandlet uten innhenting av ytterligere opplysninger fra partene.

Vurdering

Ut fra det som fremgår av saken er det e-post sendt 19.10.2016 fra innklagede, adressert til hans nærmeste overordnede, som blir stående sentralt. Hans nærmeste overordnede og mottaker av e-posten ble bedt om å utlevere skrevet i forbindelse med at klagerne hadde bragt krav om tilbakeføring av barna til hjemmet inn for tingretten, - og skrevet ble distribuert til partene i saken

ved rettsmøtet, uten at dette var avtalt. Denne e-posten dannet utgangspunktet da innklagede ble kalt inn som vitne i saken.

Innklagede presiserer at e-posten var å betrakte som ren dokumentasjon av arbeidsoppgaver som han var pålagt dokumentasjonsplikt på som psykolog. Ankeutvalget finner det påfallende at slik dokumentasjon om forhold rundt institusjonens klienter foregår som e-post og ikke føres i løpende journal for den enkelte. Innklagede påpeker at ansvaret for journalføringen var pålagt familiekonsulenten som var institusjonens saksbehandler i saken. En kan ikke se at dette skulle utgjøre noen hindring for ham til å nedtegne sine observasjoner og vurderinger som journalnotat.

Innklagede påpeker at han har prøvd å unngå å gå inn i sakkyndigrolle til tross for tydelig press både fra Barnevernet og familiens advokat. Ved å presentere sine vurderinger gjennom e-post er det tydelig skapt uklarehet omkring hvilken status uttalelsen skal tillegges og hans rolle i saken (kfr EPNP, II.4, Integritet, underpunkt Redelighet og tydelighet).

Klagerne har tydelig opplevd e-posten som frittstående spesialisterklæring. De påpeker dermed at innklagedes uttalelse omfatter vurderinger og opplysninger langt ut over det innklagede har dekning for gjennom de observasjoner han har hatt muligheter for å gjøre i saken. De påpeker at han i stor

grad har basert seg på annenhånds opplysninger, og at det ikke vises til kilder og metode for datainnhenting.

Hvis dokumentet hadde blitt klart utformet som kopi av journalnotat i løpende journal hadde det vært tydelig for alle at innklagede, som sentral fagperson ved institusjonen, hadde tilgang til journal og var kjent med de opplysninger om klientene som forelå der. Som veileder for saksbehandler var han nødvendigvis også kjent med saksbehandlers vurderinger. Det stilles ikke samme krav til form i et journalnotat som i en formell spesialisterklæring, men det ville også være ønskelig at det også her fremgår hva som er foreliggende opplysninger, hva som er observasjoner og hva som er den ansvarliges egne vurderinger. En kan ikke se at innklagedes e-post i tilstrekkelig grad oppfyller slike krav (Kfr EPNP, II.2 Kompetanse, underpunkt Metodebegrensninger).

Klagerne reagerer dertil på at det kun presenteres negative opplysninger om dem. Innklagede påpeker selv dette, men anfører at han var bitt bedt om å beskrive det han oppfattet som problematisk i familiedynamikken i klagerens familie. Han påpeker imidlertid selv i den aktuelle e-post: «Det ble ikke tatt med oversikt over ressurser og positive ting i familien, men når det er sagt, må det også sies at det som står beskrevet ovenfor ofte dominerte det som foregikk i og rundt familien i en slik grad at det var vanskelig å få tilgang på det som kunne være positivt». Det fremkommer således tydelig hva som er innklagedes vurdering av saken, men om e-posten gir en så grundig balansert fremstilling av familieforholdene som ville kreves i en spesialist-erklæring kan diskuteres (kfr. EPNP, II.1 Respekt for personens rettigheter og verdighet, underpunkt Respekt og EPNP, II.3 Ansvar, underpunkt Unngåelse av misbruk og skade).

Klagerne påpeker også at barnevernsinstitusjonen der psykologen er tilsatt har økonomiske interesser i at barna forblir der, og at innklaget psykolog dermed burde ha erklært seg inhabil i saken. Saken dreier seg imidlertid om betydelig viktige forhold omkring de to barna som institusjonen har påtatt seg ansvar for, og innklaget kunne ikke la være å uttale seg som vitne i saken. Hvorvidt retten har tatt tilbørlig hensyn til foreliggende muligheter for partiskhet fremgår ikke av vedlagt dokumentasjon, og ligger utenfor det Ankeutvalget skal ta stilling til.

Sakspapirer fra tingretten har ikke blitt forelagt, og Ankeutvalget har således ingen muligheter til å ta stilling til hvorledes innklagede har opptrådt i den rettslige sammenheng.

Vedtak

Ankeutvalget vurderer - på linje med Fagetisk råd - at det her er godtgjort brudd på de fagetiske prinsipper. AFEK slutter seg til FERs vurdering at kollegial veiledning er et hensiktsmessig tiltak i saken.

5.2.1.3 Brudd på de fagetiske prinsippene er godtgjort.

Ankeutvalgets vedtak kan ikke påklages. Eventuelle forespørsler eller innsigelser rettes til Ankeutvalget.

Vennlig hilsen
Ankeutvalget for fagetiske klagesaker

Knut Dalen
leder

Likelydende brev sendt til

- Klageren
- Innklaget psykolog
- Fagetisk råd, Norsk Psykologforening
- Sentralstyret, Norsk Psykologforening